

İNANÇ

Sanat Kültür Dergisi

İÇİNDEKİLER

İlk Öğretimin yeni yılı	... İsmet İNÖNÜ
Kahr (Şiir)	... Needet ŞENEL
Beşinci Bayram	... A. Ulvi DARIVERENLİ
Merkez Efendi	... Fahri Akçakoca AKÇA
Dionysopolis	... Calder - Cemal YEŞİLADA
Verlaine'in Şarkısı	... Léon GUICHARD - Hasan BOZKURT
Ar duygusu, kâr hırısı	... Tahsin SAYGUNİŞİK
Marjüs	... Marcel PAGNOL - Hasan BOZKURT
Sıtma üzerine	
Çalışmalar	

ŞİİRLER

Kahr : Needet ŞENEL — Benim de bir beklediğim olsa: Hüseyin YAGCI — Gün bitti :
Hüseyin YAGCI — Sarhoşluk : Hayati HANÇERLİOĞLU — Arzu : Suat ALPER — Nektürn:
Hüseyin ÖZKAN — Saadet : Hayati HANÇERLİOĞLU — Sefer : Needet ŞENEL — Selâm
sana sulh: Tahsin SAYGUNİŞİK.

DENİZLİ HALKEVİNDE

AYDA BİR ÇIKAR

ABONE ŞARTLARI

Yıllık :	180
Altı aylık :	90
Tanesi :	15

ÇALIŞMALAR

TEMSİLLER:

Tırtıllar: Geçen ay içinde evimizde iki piyes muvaffakiyetle temsil edilmiştir. Bunlardan ilki Tırtıllar'dır. Tamamen genç elemanlardan ibaret bir kadro ile sahneye konan "Tırtıllar", kalabalık bir seyirci önünde, baştan sona kadar alâka veren bir hava içinde cereyan etmiş, herkes salondan bu gecenin tadını de taşıyarak ayrılmıştır.

Bir yağmur gecesi :

Tırtıllardan on gün sonra da Reşat Nuri Güntekin'in "Bir yağmur gecesi", piyesi oynanmıştır... Evimiz sahnesinin emektar unsurlarının rolü aldığı bu piyes de, lâyık olduğu ilgiyi görmüş, oynayan'lar rollerinde her zamanki gibi muvaffak olmuşlardır...

AİLE TOPLANTILARI :

Evimizde, on beş günde bir yapılmakta olan toplantılar devam etmektedir. Şehrimizin topluca ve ailece eğlence imkânını hazırlayan bu gecelerde, zengin bir büfe, muhtelif oyunlar, saz ve müzik programlarında yer almakta, şehrin bu ihtiyacını duyan aileleri bu gecelerimize lâyık olan ilgiyi ve sevgiyi göstermektedirler.. Mersim dolayısıyla yakında aile toplantılarına son verilecek, ve bu güzel toplantılar, aile toplantıları komitesi tarafından tertiplenen bir kostümlü balo ile sona erecektir.

İLK ÖĞRETİMİN YENİ YILI

Yazan : İsmet İNÖNÜ

Bugün ilk öğretimin birinci sınıflarında hepsi 403.057 öğrenci okuyor. Bu rakam geçen yıldan 147.800 kadar fazladır. İkinci sınıfta okuyanlar 213.000, üçüncü sınıfta 163.000, dördüncü sınıfta 156.000, beşinci sınıfta 112.145 tir. Beşinci sınıfın geçen seneden fazlalığı 20.500 dür. Köylerde 1944 te yeniden açılmış olan ilkokullar, evvelce de söylediğimiz gibi, binden fazladır. Köy Enstitülerinden çıkan yeni öğretmenler feyizli işlerine başlamışlar ve kanuna göre kendilerine temin edilen evler ve tarlalarla hayatlarını kurmağa çalışmışlar ve işliklerini açmışlardır. Geçen yıl kararlaştırılan program, yalnız dört il eksik olmak üzere, gerçekleştirilmiştir. Bu dört il den Kars iline, geçen yıl, 80 ilkokul gibi, büyük bir rakam düşmüştü. Yapı mevsiminin bu ilimizde dar olması da göz önüne alınırsa, Kars'ın ilk yılında, gücünün üstünde bir ödevle karşılaştığı düşünülebilir. Eksiklerin, yeni yıl programıyla beraber, tamamlanacağını ümit etmek isterim. Eksiklerden biri de, Adanadır. Adana'nın geri kalmasını anlamak güçtür. Ancak, Adana ilinin geri kalmamasını bekliyorum. Antalya, kendisine verilen ilkokul planlarından daha büyük okullar tasarlamıştı. Bunun neticesi olarak, işlerini vaktinde yetiştiremedi. Fakat, onun da yeni çalışmalarından ümitliyim. En geride olan ve İkinci Umumi Müfettişliğimizin merkezi bulunan Edirne'de işler eksik kaldı. Tamamlanmak için yeni bir gayret ve hamle işareti de görmüyorum. Bu sözlerim, ümit ederim ki, uyarmak için tesirli olacaktır. İlk öğretimdeki eksik çalışmalara karşı nihayet usanıp kayıtsız kalacağımızı sanmak yanlış hesaptır. Bu dört ili söyledikten sonra, diğer illere, geçen yıl için teşekkürlerimi söylemeğe mecburum. Kaymakamlar, hemen genel olarak, canla başla çalışmışlar ve iki üç ay içinde imkânsız şeyleri başarmışlardır. Valilerde ve kaymakamlarda gördüğüm bu gayret, yalnız ilk öğretim için değil, memleketin her işi için bana

kuvvetli ümit kaynağı olmuştur. Yeni yıl için himmetlerinin meyvelerini güvenle bekliyorum. Geçen yıl, köylülerimizin kendi okullarını yapmak için harcadıkları candan emekleri iftiharla takibettim. Köylü vatandaşlarım, köy kalkınmasının başında ilk öğretimi şart gördüğümüzü, benim gibi anlamışlardır. Dar şartları yenmek için, kadın erkek köylü vatandaşlarım, çok yerde bütün varlıklarını ortaya koymuşlar, kadın erkek köy okullarında çalışmışlardır. Bu emeklerinden dolayı, vatandaşlarımı sevinerek ne kadar övsem, minnetlerimi yeter derecede söylemiş olamam. Köylülerimizin, gerek kültür, gerek geçim bakımından ileri ve yüksek dereceye çıkmaları, vatan istikbali için, benim temel ümidimdir. Bu uygun anlayışı onlarda gittikçe artar bulursam, bu emeklerimizi sanıldığından çok çabuk bir zamanda müspet olarak neticeendireceğimize kesin olarak inanabiliirim.

Geçen yıl memlekette 258 bölge okulu açıldı. İşlikleri ve programları ile, bir küçük teknik okulun yerini tutan bölge okullarına verdiği önemden ve elde ettiği başarıdan dolayı, İlk Öğretim Umum Müdürü Hakkı Tonguç'a teşekkür borçluyum. 1945 yılı programında yeni bölge okulları 370 kadardır. Bunların da yapılarının yapılmasını, işliklerinin kurulmasını, teknik öğretim vasıtalarının verilmesini, yakın ilgiyle bekliyorum. Bu yıl, köy enstitülerinden 2150 öğretmen, 275 gezici sağlık memuru çıkacağını tahmin ediyoruz. Bunların verilecekleri, en az 2300 köyde yeniden okullar, öğretmen evleri, işlikler yapmak ve onların ihtiyaçlarını karşılayacak kadar arazi vermek icap ediyor. Bu işlerin tam vaktinde bitirilmesi, illerin çalışma programlarını şimdiden kesin olarak hazırlamış omalarına bağlıdır. Yapı işlerini kolaylaştıracak ve hızlandıracak tedbirler, şimdiden alınmalıdır. Geçen yıl gibi, mevsim sonunda sıkışık kalmaktan sakınmalıyız. Yapı malzemesi tedarikinde, hususiyle ormanlardan

kanun hükümlerine göre alınması gereken kerestenin verilmesinde. Orman Umum Müdürlüğü'nün yakından ilgilenmeğe devam etmesi gerektir. Gene en mühim iş yapılar için ehliyetli ustaların vaktiyle bulunmasıdır. Köy Enstitülerinin yapı takımlarının çok faydalı olduğu, geçen yıl tecrübe olunmuştur. Bu sene enstitülerin bu yapı takımlarını daha geniş sahaya ve daha geniş ölçüde vereceklerini ümit ediyorum. Millî Eğitim ve Ticaret Bakanları, en az sayıda olsun, kamyon veya kamyonet tedarik etmeğe önem vereceklerdir. Her işin başı, idare âmirlerinin yapı yerlerini, sık sık, gözleriyle görmeleridir. Gerek yapıda, gerek ilk öğretimin her mevsimde testiğinde kolay vasıta, motörlü olanlardır. Hâlin güçlükleri malûm olmakla beraber, iller, bu noktayı daima göz önünde tutarak, vasıtaları her fırsatta sağlamağa çalışmalıdırlar. Geçen yıl oduğu gibi, önümüzdeki senelerde de köylerde ve bucaklarda iş verine, özürlü bulan bir çok marifetlilere rast gelinecektir. Bunların savsatmalarına, yerinde görmeğe yetişerek, kesin bir surette sed çekmek lâzımdır. Köy okullarına, köylülerle beraber el birliğiyle çalışarak yapmak yerine, müteahhitlerle yapmağa çalışmak, çok masraflı ve zamanlı uzun yola düşmek demektir. Köy okulları kanununun ruhundan ve usulünden, hiçbir sebeple, ayrılmamağa çalışmalıyız.

Enstitülerden çıkanların evleri, vasıtaları ve tarlaları gibi, yeni hayatlarını kuracak düzenin sağlanmasına birinci derecede ehemmiyet vermeliyiz. Güç işlerine başlarken, yeni köy öğretmen neslimizin bütün idare cihazından en sıcak ve en kolaylaştırıcı ilgiyi görmesi, ilk öğretimin temelleşmesi için başlıca şarttır. Tecrübeli vali arkadaşarım ve ateşli genç kaymakamlarımız, bu noktayı daima göz önünde tutmalıdırlar.

Devam meselesi, daimî meselelerimizdir. En başta yazdığım rakamlar, ilkokulların sınıfları arasındaki farkı açık olarak gösteriyor. Bu farklar, daha ziyade geçen yılların çalışma şeklinin neticesidir. Bu sene yeni gayretlerimizin verimlerini, rakamlarla daha iyi göreceğiz. Beşinci sınıf

tan bu sene çıkacakların sayısı ile, gelecek yılın her sınıf mevcudu, devam işinde ne kadar müspet netice alabildiğimizi memlekete gösterecektir. Bir daha ısrar ediyorum ki, bütün emeklerimiz, ancak devam meselesini halletmekte gösterebileceğimiz başarıya bağlıdır. Bu derdi köklü olarak halletmedikçe, ana dâvayı çözmek yolunda göze çaracak bir ilerleyiş elde edemeyiz. Gene ısrarla söylerim ki, devam meselesinin çözülmesi, birinci derecede telkin tedbirleriyle olur. Çocuklarına devam ettirmeyen, öğretimi yarıda bıraktıran kayıtsızlara karşı kanunun bütün kavuşturmaları ihmal edilmemelidir. Fakat asıl neticeyi, ihmalci ortalarda anlatmak ve yorulmadan, bıkmadan, tekrar tekrar anlatmakla elde edebiliriz. Bir de, devamsızlık, herhangibir köyün ilkokulunda başlar başlamaz, hemen farkedilmelidir ki, o seneyi ve o sınıfı kaybetmeden tedbir almamız mümkün olsun. Kız çocuklarımızın devamı işi özel bir dikkat ister. Yeni Türk cemiyetinin gür serpillişi için kız çocuklarımızın iyi yetiştirmesi, temel mesele olduğunu bir an unutmamalıyız.

Köylerde ilk öğretimin 1945 hamlesi için gördüklerim ve düşündüklerim bunlardır. Enstitülerin mezun verdikleri ikinci yılda programın gerçekleşmesine büyük değer veriyorum. Binlerce okulları bir senede vücuda getirmek gibi, büyük bir ehliyeti harp içinde gösterebilmekle, memleketin geleceği için milletimizin güveni ne kadar temelli, ve vatandaşlarımızın iradesi ne kadar sarsılmaz olduğunu ispat etmiş olacağız. Vatandaşlar, serbest işte olanlar ve resmî iş başında bulunanlar, hepimiz, çetin ve yeni bir imtihan vermek ödeviyle karşı karşıyayız. Gözümüzü kırpmadan, 1945 ödevlerini tamamiyle yerine getirmek kararında olmalıyız.

Şehir ve kasabalardaki ilk öğretim için büyük merkezlerimizde çok feyizli çalışmalar olmuştur. İstanbul, bunların başında gelir. Geçen sene de söylediğim gibi, şehirlerde ilkokul eksiklerinin tamamlanması için yeni bir kanun düşünülmüyor. Bir taraftan, bu kanunun tatbiki kabil olan iyi bir şekilde çıkması işini sorumlu makamlar

hazırlarken, öte taraftan, iller ve merkezlerde, kendi ellerinde olan çareleri durmadan uygunlamağa çalışmalıdırlar.

Vatandaşlarım!

İlk öğretimi, büyük kütleyi maddî ve manevî alanda kaldırıp yükseltecek ana tedbir sayıyorum. Yirminci asrın ileri ve kudretli bir milleti olabilmek için, ilk öğretim, gözeceğimiz ilk meseledir. Hür vatandaşlığın bütün feyizlerini, hususî ve resmî millet hayatında göstermek, şuurlu ve müstakil bir millet olarak içerden ve dışardan çıkacak bütün fırtınalara imanla göğüs germek, her şeyden evvel hiç olmazsa ilk öğretim tamamlığı ile sağlanabilir. İlk öğretimi olmayan memlekette, orta çağ idaresi, bütün şekilleriyle devam eder. Resmî kanunlar, ne derlerse desinler, ne haklar vatandaşlara tanınırsa tanınsın, hiç olmazsa ilk öğretim derecesinde bilgi olmazsa, haklar ve vazifeler canlanmaz, gönüllere ve yüreklere sinip yerleşmez. Bilmiyen, siyasi veya ekonomik kudret sahiplerinin elinde, orta çağda olduğu gibi, köle hayatı sürer. Asıl acıklı olan taraf da, bilmiyen, kendi düşkün ve köle hayatına karşı duygusuz ve kayıtsız kalır. Hür vatandaşlardan birleşik bir millet olmanın çarelerinin başında, ilk öğretim çaresi vardır. Dâvayı, bu kadar geniş ve derin mahiyetle görmeliyiz. İlk öğretim dâvası, insan olmak, millet olmak dâvasıdır. Hepimiz, dâva yolunda, bu gözle ve bu anlayışla yürüyüp ilerlemeliyiz.

KALIR

Göge el açar minareler
Buhurdan tüter kubbelerde;
Ruhlarda tütsüsü kalır!
Pembe akşamlar erir sulara
Sazlıklarda rüzgâr eser
Kulaklarda türküsü kalır!
Mavi semalar altında
Gönle dolar bir güzel kız!
Gözlerde büyüü kalır!
Yıllarca gezdirir başını
Bir insan ki güler ve ağlar;
Toprakta ölüsü kalır.

Necdet Şenel

Beşinci Bayram

30 - 40 sene evvel Denizlide dinî bayramlar beş gün devam ederdi. Ramazan ve kurban bayramlarının üç günü şimdiki Delikçınar meydanında yapılır, dördüncü bayram Gerzile köyünde, beşincide Denizlinin bir mahallesi olan Karaman pınarı başında olurdu, o gün Denizlinin bütün mahallelerinden halk akın akın hep Karaman mahallesine, o civardaki bahçelere, evlere yollanırlardı. İncirli pınardan itibaren yollar çoluk çocuk kadın erkek, genç ihtiyar daracak yolda hıncahınç, yüzlercesi gelir, yüzlercesi gider. Meydancıklarda binlerce satıcı, çocukların pek sevdiği leylek şeker bir elma şeker, macun, ezme şeker, susamalı helva daha neler neler satarlardı.

Delikçınardan halkı oraya taşıyan çardaklı arabalar haydi beşinciye diye ikişer meteliğe binlerce insan götürüp getirir. Kahvelerde bağlamasile, curasile zilli maşa ve destümbekle halk türkülerini oyun havaları çalıp oynayan gençler bayramın neşesini katmerleştirmekle meşgul, o devrede yüzleri örtülü olan genç kızlar, kadınlar ince örtü ve bürgülerile yol kenarlarında çalıp oynayan gençleri seyretmekte, nişanlılar kenardan köşeden yavuklularını araştırmakta. İçkinin de yasak olduğu o tarihte yasağa aldirmayarak kafayı çeken delikanlılar bahçe aralarında nâra atmakta, arasına bahçe aralarından silâh sesleri duyulmakta, işte beşinci bayram manzarası akşam ezanından sonraya kadar bu halle devam edip giderdi. Bayram yeri olan bu Pınar başının darlığı ve yollarının iki kişinin geçmesine bile kâfi olmaması dolayısıyla beşincinin öküzbatı pınarının başında yapılması Hükûmetçe münasip görülerek oraya nakledilmiş ise de iki üç yıl daha orada devam eden beşinci bayram asayışı bozan bazı hâdiseler yüzünden yasak edilmiş; beşinci bayram da tarihe karışmıştır. Şimdi 50 - 60 yaşındakiler neredede o günler diye (Beşinci) nin verdiği neşeyi hasrelte anmaktadırlar. Fakat heyhat!

Merkez Efendi

Fahri Akçakoca AKÇA

Bir rivayete göre Denizli'nin (Akçaköy) adındaki köy halkından, diğer bir söylentiye göre de (Büyükköy) adındaki köy halkındadır.

(Akçaköy) lü olması daha çok tarifi kayda uygundur. Sicilli Osmanî veya Tezkere-i Meşahirî Osmanîye, oğlu Ahmet Efendinin (Akçaköy) de sakin olup ilim tahsil eylediğini yazmaktadır.

(Akçaköy), bugün yoktur. Yeri, Denizli Merkez kazasının (Çakmak) köyünün batısındadır. Bir hamam harabesile bir kaç bina harabesinden başka bir şey yoktur. Bu köyün Merkez Efendinin köyü olup onun köy halkına bet dua etmesinden köyün dağıldığı ve harap olduğu civar köyler halkı tarafından söylenmektedir. Bu mevki Denizliye tahminen üç saat kadar mesafededir.

(Büyükköy), Denizli'nin batısında ve yarım saat mesafesinde ve (Kırbağlar) mevkiindedir. Bugün burada (Büyükköy mezarlığı) ndan başka bir şey yoktur. Bu mezarlıkta terk edilmiş ve bakımsız kalmıştır. Civarı kâmilten bağ dikilmiştir.

Edirneli Mecdi Efendi merhumun (Şaka yıkrı-Numaniye) adlı eserinde ve zeyillerinden Merkez Efendi hakkındaki yazıları şöyle hülâsa ediyorum:

"Şeyh Merkez Muslihittin Lâziki Denizli Rahmetallahü Taâlâ,

Merkez Muslihittin Efendi demekle maruftur. Tarihlerde bu zatın adı Musa bin Muslihittin bin Kılınç dır. Bu zat önceleri, Mevlâna Hızır Bey zade Mevlâna Ahmet Paşadan okudu ilmi zâhiriyyi öğrendikten sonra Sümbül Sinan Efendiye intisap eyledi. Yaşı doksani geçtiği sırada (959 H.) yılında İstanbul'da öldü. Söylendiğine göre kimseyi incitmezdi. Komşumuz olan sıçanlar incinmesün diye evin

de kedi dahi besliyemezdi. Bilgisi çok ve olgun bir zat idi.

Sicilli Osmanî yahut Tezkere-i Meşahirî Osmanîye - Mehmet Süreyya C. 4 Sa. 363 de Merkez Efendi hakkında şu malûmat vardır :

(Merkez Muslihittin Efendi), Denizli Lâzkiyelidir. Bir söylentiye göre ismi Musa bin Muslihittin bin Kılınç'tır. Hızır Bey zade Ahmet Paşadan okuyup Sümbül Sinan Efendiden inabet aldı. Sultan Birinci Süleyman Hanın validesi (Bezmi Âlem) sultanın Manisada yaptırdığı cami ile بیمار hane de Hekim olarak çalıştı. Manisaya ahalinin rağbetini celp için (Mesir) denilen bir nevi edviden yapılmış macunu tertip ile Nevruzda Sultan camii kubbesinden etrafa saçılmasını iycat eyledi ve bu suretle ahaliyi celp eyledi. Sonra Manisadan İstanbul'a gelip şeyhin yerine Koca Mustafa Paşa tekkesine Şeyh oldu. 959 H. yılında öldü. Yenikapı dışında inşa olunan cami ve zaviyesine gömüldü. Fareler incinmesün diye evinde kedi beslemeydi. Yaşı doksani geçtikten sonra öldü. Hadimi şeriat idi. Oğlu, damadı ve iki kızı mezarı yanında gömülüdürler. Oğlu Ahmet Efendi, (Akçaköy) ünde sakin olup bilgi tahsil eyledi. Sonra babasının yerine Şeyh oldu. O da (963 H.) yılında öldü. Ahmet Efendi Kamusu Teceme ve bazı risaleler telif eyledi. Damadı (Muslihittin) bunun yerine şeyh oldu (984 H.) yılında o da öldü. Merkez Efendi hulefasından biri de (Köse Muhittin Efendi) dir.

Bursalı Mehmet Tahir Bey merhum, Osmanlı Müellifleri adlı eserinin birinci cildinin 160-161 sahifesinde (Merkez Muslihittin Efendi) serlevhasile hülâsatan şöyle yazıyor :

Doğduğu yer Denizlidir. Vefatı İstan-

SITMA ÜZERİNE

17 — Sıtma ilaçları ağızdan alırsa tesirlerini daha emin yaparlar ve hastalar şifa bulurlar.

18 — Yurdumuzdaki sıtma savaşında çalışan mücadele doktor ve memurları ile işbirliği yapmalıyız. Sıtma gibi can ve kan düşmanı bir hastalığı yoketmeğe çalışan bunlar, savaşta cephe önderi sayılırlar. Sıtmadan kurtulmak için halkımız bunlara yardım etmeli, söylediklerini harfi harfine yapmalıdırlar.

19 — Sıtmayı saklayan, sıtmasını tedavi ettirmeyen ve verilen ilaçları tamamı tamamına yemeyip ziyan edenler kendine ve vatana zararlıdır. Çünkü Hükümetimiz yurtta yapılmayan bu ilaçları ne güçlüklerle tedarik ediyor ve ne pahasına elde ediyor bilseniz !

20 — Sivrisinek üreyecek su birikintilerini, lağım çukurlarını evinde, bahçesinde ve köyün-

MARIUS

Aşık saklanması oyunu oynadık deye aşık olunmaz ya...

FANNY

Tabii, tabii.

MARIUS

Yalnız, sözüme iyi dikkat et, senden nefret ediyorum demek istemiyordum, yanlış anlama. Biliyorsun sana karşı büyük muhabbetim vardır. Sana da delilini göstermiş bulunuyorum. Fakat bu asla aşk değildir. Eğer ben de isteseydim seni sevebilirdim. Senin gibi güzele karşı bu hiç de güç olmazdı. Fakat istemedim. Çünkü evlenemeyeceğimi biliyordum. Ne seninle ne de başkasıyla.

FANNY

Rahip mi olmak istiyorsun?

MARIUS

Hayır, fakat evlenemem işte.

FANNY

Neden böyle şaşkınlık yaparsın

MARIUS

Bu, şaşkınlık değildir, haklıktır! (Piquoiseau girer. Yavaşça kulağına bir şeyler fısırlar.)

de kurutmayan ve öylece bırakıp milyonlarca sinek uçuşmasına sebep olanlar sağlık bozguna su sayılırlar. Bu gibilerine vazifelerini hatırlatınız ve önyak olarak vakit geçmeden sivrisinek mücadelesine başlayınız.

21 — Lekelihumma denince akla bit gelir. Sıtma denince de sivrisinekleri hatırlarız. Her ikisi de sağlık ve varlık düşmanıdır. Her yerde ve her suretle bit ve sivrisinekleri yokediniz.

22 — Bit, pire, karasinek, tahtakurusu bunlar hep sağlığa zararlı böceklerdir. Fakat sivrisinek bütün dünyada sağlığın baş düşmanıdır. Çünkü yeryüzünde 700 milyon insan yaz-sonbahar aylarında bunun yüzünden sıtmadan yere seriliyor, 6 milyon da ölüyor. Ufak kanatlı bir böceğin insanlığa yaptığı bu haince fenaliktan ibaret alalım ve kökünü kırmağa çalışalım.

23 — Evdeki ağız açık küp, aptessanedeki

dar.) Hemen mi? (Piquoiseau başıyla tasdik işareti yapar ve mutad yerine gider oturur.)

MARIUS

Fanny, birkaç dakika bara bakar mısın?

FANNY (Sinirli.)

Müşteriler gelirse?

MARIUS

İstediklerini verirsin.

FANNY

Fiatları bilmem.

MARIUS

Bir tarife var... Ona göre aşağı yukarı hesaplarız...

FANNY

Pekâlâ, fakat saat dörtten önce dönmeğe çalış, çünkü biliyorsun ki Panisse'le yemek yemeğe gideceğim.

MARIUS

Pekâlâ... Yirmi dakikaya kadar dönmüş bu lunacığım...

(Süratle çıkarlar. Fanny düşünceye dalar. Birdenbire düdüğü öter. Güneşte uyuyan ameleler kalkarlar, ve ceketleri omuzlarına asıf olarak giderler. Uzaktan, gemi bozanların çektiği darbeleri işitilir. Perde iner.)

su haznesi, kümeste bırakılmış su kabı, hostan kuyuları, lâgım ve helâ çukurları, boş konserve kutusunda toplanmış su. Bunlar hep birer sivrisinek üreme yerleridir. Yalnız 1.2 hafta içinde burada milyonlar, milyarlarca sivrisinek ürer ve uçar. Böyle su birikintilerinin zararlarını hatırlayalım ve tedbir alalım.

★

24 — Geceleyin biz uyuruz fakat sivrisinekler uyumaz. Bizi arar bulur ve derimizin açık bir yerinden sokarak kanımızı emerler ve kanlarımızı doyururlar. İşte bu anda sıtma mikrobi haberimiz olmadan kanımıza girmiş oluyor.

★

25 — Bir taraftan sıtmaları tedavi edip şifaya ulaştıracağız. Diğer taraftan da sıtmayı sağlam yurtdaşılar geçiren sivrisinekleri ve üreme yerlerini her yerde yok edeceğiz. Amacımız bu sıtma belâsını yurdumuzda az zaman da yok etmektir.

★

26 — Sıtmanın nasıl bir âfer olduğunu bilmeyen yavrularımızı korumak ta ödevimizdir. Çünkü bunlar, sıtmanın ne dehşetli ve tehlikeli bir hastalık olduğunu bilmezler. Ve sivrisinekle rin geçirdiğini de düşünmezler.

★

27 — İhmalimiz yüzünden köylümüz, evimiz ve bahçemizde bırakılmış bir su birikintisinden uçan sivrisinekler yaz mevsiminde yuvamızı, köylümüzün sağlığını tehlikeye koyan bir sıtma kaynağı olabilir. Sağlığımızı korumak için hükümetin kanun ve nizamlarına uyalım ve bunları çok dikkatle tatbik edelim. En başta sivrisinek savaşı gelir.

★

28 — Küçük, büyük, kadın, erkek, çocuk ve ihtiyar beyaz ve zenci herkes sıtmaya tutulur. Çünkü sivrisineğin sokmadığı insan yoktur. Acı kan sivrisinek geceleyin yatak odalarımızı dolaşır ve kanımızı emerek karnı doyurur. İşte, biz sıtma hastalığını bu sıralarda almışızdır. Haberimiz bile yoktur.

★

29 — Sıtma okuyup üflemeyle, dalağın yazdırmak ve kestirmek ile bileğini bağlamakla veya muska taşımakla iyileşmez. Bunlara inanmak

bilgisizliktir. Sıtmanın ilacı kinin ve ateberindir. Bunlara hekimlerin tavsiyesine göre devam eder bu dertten kurtulursunuz.

30 — Benizin toprak rengini alması, dalağın büyüüp karnı kaplaması, halsizlik ve kansızlık eski sıtmanın başlıca ârazlarıdır. Bu haldeki insanın ne kendine, ne yuvasına ve ne de köylüne faydası dokunur. Bu gibiler, hemen hekimlere başvurup sıtma derdinden kurtulmalı ve yurda yararlı bir duruma girmelidirler. Hekimler sıtmayı bedava tedavi eder.

★

31 — Bilgisi az yurtdaşılar (çok ve fena sular içtim de dalağım büyüdü) derler. Bu tamamen yanlışdır. Çünkü bu gibiler sıtmaya yakalanmışlar fakat iyi tedavi ettirmediklerinden sıtmaları ve dalakları büyümüşdür. Sıtma nöbetlerinde çok su içildiğini de herkes bilir. Sıtmayı devlet bedava iyileştiriyor.

★

32 — Öyle sıtma nöbetleri vardır ki hastayı birkaç saat içinde öldürebilir. Bu gibilerine hekimler yetişip de kinin sırtına etse bile bazan kurtaramazlar. Şu halde sıtmaya âdi bir hasta, l.k deyip geçmemeli. Ve sıtmanın tedavisini ihmal etmemeli. Sıtma kinini ve ilacı bedavadır. Ne ilaç, ne de hekim için para alınmaz.

★

33 — Ne sazlıklar, ne bataklıklar ve ne de yosunlu, kokulu, durgun sular sıtma yapmaz. Böyle yerlerde yaşayanlar, barmanlar sıtmayı hep sivrisineklerden alırlar. Çünkü sivrisinek böyle yerlerde yumurtlar ve ürer.

★

34 — Büyük bataklıkları ve sazlıkları kurutmak devlet işidir. Fakat küçük su birikintilerini kurutmak ulus işidir. Köylüler elbirliği ile ve küçük çalışmalarla bu gibi yerleri kurutmak zorundadırlar. Bu, onların ve yuvalarının sağlığını koruma işidir.

★

35 — Yazın ve baharlarda nerede bir su birikintisi görürsek hemen sıtmayı ve sivrisineği hatırlamalıyız. Bunların bir kısmını devlet kurur, mazotlar, temizler. Fakat köyümüzde, yanımızda olanları temizlemek, kurutmak da sizin ödevinizdir.

Selâm Sana Sulh

Tahsin SAYGUNİŞİK

“ Babam anlatırdı bir zamanlar,
Avrupa'daki büyük harbi..
Milâno'da kaldırılara serilen DUÇE'nin
Ölü kalıbına beş kurşun sıkan
İhtiyar kadının hikâyesini..
Pantheon eteklerinde ağıltan ölen
Elen çocuklarının şiş karınlı halini..
İçinde yirmibin ölen Belgradı,
Yıkık Varşova'yı,
Güzel Peşte'yi..
Kuşlar uçmamış tam beş yıl
Volga'dan Bordo bağlarına kadar..
Kan ve duman kokusu
Bir rüzgâr gibi esmiş büyük dağların üstünden
Sabah akşam..
İnsan, insanın peşinde;
Ve kudurganın hırs
Dolaşmış yalaz yalaz Avrupa'yı..
Bir parçacık ekmek aramış insanoğlu
Şu iki paralı dünyada..
Velhasıl, mermiler, bombalar,
Açlık, ölüm ve acı..
Bu, öyle acıklı bir hikâyet ki !
Ve öyle sonu gelmez bin şikâyet ki;
Beklenmiş defne dalile sulh
Tam beş yıl... ..
Bu sabah bayraklar asıldı şehrin sokaklarına,
Sulh gelmiş,
Selâm ona..

Selam Sana Gülü

Takvim Sayısı

**ŞEMSI TERAKKİ DEBAGAT VE
TİCARET TÜRK ANONİM
ŞİRKETİ - DENİZLİ**

Kösele Fabrikas

Sağlam imalâtı, muntazam mua-
melesi, seri muhaberesi ile yurdun
her köşesinde tanınmıştır.

**DENİZLİ İKTİSAT BANKASI
TÜRK ANONİM ŞİRKETİ**

Sermayesi : 250,000

Tesis tarihi : 1927

**GARBİ ANADOLU DOKUMACILAR
KÜÇÜK SANAT KOOPERATİFLER
BİRLİK KOOPERATİFİ**

MERKEZİ : Denizli

Kendisine bağlı ortak Koopera-
tifler tarafından kaput, astarlık, bez,
çarşaf vesair her çeşit pamuklu el do-
kumaları imal edilmektedir. Malû-
mat hususunda Birliğe müracaat edil-
melidir.

Sigaramınızı taze almak lâzım-
dır. Fazla miktarda alıp saklamak
zararlıdır. Çünkü bunlar fazla kaldık-
ça hava şartlarından müteessir olur
ve içimleri değişir.

İnhisarlar Umum Müdürlüğü

**HALK BANKASI ve HALK
SANDIKLARI**

2284 Sayılı kanunla kurulmuş
meslekî küçük kredi müessesesi

BANKA : Ankara

SANDIKLAR :

Ankara Halk Sandığı

İstanbul Halk Sandığı

AJANLAR : Denizli, Bursa,

Kastamonu, Gaziantep,
Maraş.

Küçük ticaret ve san'atlara Mes-
lekî faaliyetleri için kolaylıkla kredi
verir ve tevdiat kabul eder.

DERGİ ÇIKARAN HALKEVLERİ

Derginin adı	Çıkaran Halkevi	Derginin adı	Çıkaran Halkevi
Başpınar	Gaziantep	Karaelmas	Zonguldak
Çorumlu	Çorum	Kaynak	Balıkesir
Doğuş	Kars	Konya	Konya
Erciyeş	Kayseri	Ondokuz Mayıs	Samsun
Fikirler	İzmir	Taşpınar	Afyon
Gediz	Manisa	Türk Akdeniz	Antalya
Görüşler	Adana	Ün	İsparta
Halkevi	Eskişehir	Uludağ	Bursa
İnanç	Denizli		
İnan	Trabzon		
Karacadağ	Diyarbakır		

Flatı : 15 kuruş

Osmanbey Basımevi — İstanbul

Korum Adı: TÜRK TARİH KURUMU
Sicil No: 255.7.2/24/807898
DERGİLER İNANÇ : SANAT KÜLTÜR DERGİSİ 99-100 (1945)
Markası: MARKASIZ Bulunduğu Yer: Konusu: TÜRKÇE

